

Nr 45

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen rörande ratifikation av skiljedomskonvention mellan Sverige och Grekland; given Stockholms slott den 18 januari 1957.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 12 regeringsformen, föreslå riksdagen att godkänna ratifikation av skiljedomskonvention mellan Sverige och Grekland.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen godkänner en konvention vari fastställs bestämmelser om obligatoriskt rättsligt avgörande av sådana meningskiljaktigheter och tvister av rättslig natur, som kan uppkomma mellan Sverige och Grekland.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 januari 1957.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler fråga om ratifikation av en den 11 december 1956 undertecknad skiljedomskonvention mellan Sverige och Grekland och anför:

På svenskt initiativ har i Athén bedrivits förhandlingar mellan beskickningen därstädes och det grekiska utrikesministeriet om avslutandet av en skiljedomskonvention mellan Sverige och Grekland. Sedan därefter Kungl. Maj:t den 9 november 1956 lämnat bemyndigande härtill, undertecknades den 11 december 1956 en sådan konvention i Athén av sändebudet därstädes, ambassadören greve F. Stackelberg och den grekiske tillförordnade utrikesministern C. Tsatsos. Konventionen förutsätter ratifikation. Dess text jämte översättning är såsom bilaga fogad till statsrådsprotokollet.

Angående det huvudsakliga innehållet i konventionen, vars franska originaltext har vitsord, må här anföras följande.

Den allmänna grundsatsen i konventionen är, att meningsskiljaktigheter och tvister av rättslig natur, vilka möjligen kan uppkomma mellan Sverige och Grekland, och vilka ej kunnat avgöras på diplomatisk väg, skall underställas den Internationella domstolen i Haag för avgörande.

I artikel 1 uppräknas de olika slag av rättstvister som sålunda av parterna skall underställas Internationella domstolens prövning. Dessa kan avse tolkningen av ett fördrag, varje annat internationellrättsligt spörsmål eller förefintligheten av någon omständighet, som, därest den konstaterades, skulle innebära åsidosättandet av en internationell förpliktelse.

I artikel 2 stadgas, att de fördragsslutande parterna, innan de hänvänder sig till den Internationella domstolen, skall uppgöra ett skiljeavtal, vari klart angives tvistens föremål och det förfarande som skall användas.

Artikel 3 innehåller föreskrifter om huru man skall förfara, därest enighet icke kan uppnås mellan parterna om ett skiljeavtal. Skulle skiljeavtal icke ha ingåtts inom tre månader, räknat från den tidpunkt då anmodan

här om av endera staten tillställts den andra, kan talan nämligen anhängiggöras hos domstolen genom ansökan av endera parten.

I artikel 4 stadgas, att konventionen skall ratificeras och träda i kraft i och med utväxlingen av ratifikationsinstrumenten.

Artikel 5 slutligen innehåller bestämmelser om konventionens giltighetstid. Den skall gälla under fem år och därefter förbli i kraft så länge icke någon av parterna med sex månaders varsel uppsagt densamma.

Departementschefen

Mellan vårt land och ett stort antal andra stater föreligger avtalsmässiga förpliktelser avseende obligatorisk skiljedom i internationella s. k. rättstvister. Till att börja med har Sverige nämligen, i likhet med ett trettiotal andra stater, accepterat, under förutsättning av ömsesidighet och med vissa andra förbehåll, den Internationella domstolens obligatoriska jurisdiktion i sådana tvister. Detta har skett genom avgivandet av en förklaring i enlighet med artikel 36 moment 2, den s. k. fakultativa klausulen, i domstolens stadga. Vidare har Sverige med vissa andra stater, vilka icke avgivit dylik förklaring om domstolens obligatoriska behörighet, ingått självständiga, tvåsidiga skiljedomsavtal.

En del stater, med vilka Sverige upprätthåller förbindelser av skilda slag, har emellertid icke avgivit förklaring enligt den nyssnämnda fakultativa klausulen i den Internationella domstolens stadga, och ej heller har tidigare några bilaterala avtal om obligatorisk skiljedom ingåtts med stater tillhörande denna grupp. Jag har därför ansett det lämpligt av såväl principiella som praktiska skäl att för Sveriges del söka utbygga systemet av avtalsmässiga förpliktelser avseende här aktuella tvister till att om möjligt omfatta även dessa stater.

Såsom ovan angivits, har numera den grekiska regeringen accepterat tanken på en bilateral skiljedomskonvention med Sverige och en sådan konvention har undertecknats i Athén.

Beträffande den grundläggande principen för rättstvisters slitande har det befunnits lämpligt att anknyta förfarandet till den Internationella domstolen i Haag. Denna domstol, som är Förenta Nationernas fasta judiciella organ, är en efterföljare till den Fasta mellanfolkliga domstolen, vilken utövade sin verksamhet under Nationernas Förbunds tid. Sverige tog en verksam del i strävandena för upprättandet av en fast domstol och för genomförandet av principen om obligatorisk domstolsbehandling av internationella rättstvister. Alltsedan dess har svenska regeringen på olika sätt lämnat arbetet för en effektivare internationell rättsordning sitt stöd och i många fall sin aktiva medverkan. Det initiativ som lett till den nu föreliggande konventionen med Grekland framstår såsom ett ytterligare led i denna strävan.

Enär den Internationella domstolen jämlikt konventionen skall utgöra forum vid avgörandet av eventuellt uppkommande tvister mellan parterna av rättslig natur, ansluter sig konventionen till artikel 36 i domstolsstadgan.

I denna artikel öppnas möjlighet för staterna att underställa sig domstolens kompetens genom härom avgivna förklaringar vilka skola avse rätts tvister enligt en i mom. 2 i artikeln i form av uppräknig given definition. Artikel 1 i konventionen återger denna definition, så när som på en punkt. I domstolsstadgan har nämligen i uppräknigen av rättstvister medtagits också »arten eller omfattningen av den gottgörelse, som bör givas i fall av en internationell förpliktelses åsidosättande». I den svensk-grekiska konventionen har denna punkt utelämnats. När det gäller fastställande av eventuellt skadestånd o. dyl. har parterna nämligen funnit det kunna vara praktiskt med en reglering direkt mellan parterna, sedan domstolen uttalat sig om den primära rättsfrågan. Skulle de båda regeringarna, vid en tvist, önska att domstolen uttalar sig även i fråga om eventuell gottgörelse till den vinande parten, föreligger alltid möjligheten att träffa överenskommelse här om i det skiljeavtal, varmed parterna jämlikt artikel 2 i konventionen skall underställa domstolen varje tvist.

Upprättande av skiljeavtal enligt konventionens artikel 2, vari tvisten närmare definieras, står i överensstämmelse med internationell praxis och är för övrigt jämväl föreskrivet i bestämmelserna i den Internationella domstolens stadga rörande förfarandet inför domstolen.

I artikel 3 angives det förfarande som må tillämpas, därest parterna vid en tvist icke inom tre månader kunnat nå enighet om ett skiljeavtal, exempelvis av det skälet att den ena parten vägrar medverka vid ett sådant avtals uppgörande. Den andra parten kan då genom egen ansökan anhängiggöra talan hos Internationella domstolen. Stadgandet har tillkommit för att förhindra att skiljedomen går om intet genom obstruktion från endera parten och synes mig på ett tillfredsställande sätt ägnat att säkerställa att konventionens syfte icke skall kunna äventyras av endera parten.

Utformningen av artiklarna 4 och 5 angående konventionens ratifikation och giltighetstid överensstämmer med vad som allmänt är brukligt och torde icke påkalla några närmare kommentarer.

Såsom framgått av den lämnade redogörelsen, kan den nu ifrågavarande konventionen sägas vara ett led i Sveriges traditionella strävanden att förstärka det internationella skiljedomsväsendet och finna ökad användning för den Internationella domstolen i Haag. Avtalet är, såvitt är mig bekant, det första i sitt slag. Jag åsyftar härmed det förhållandet, att genom konventionen i fråga en stat — i detta fall Grekland — som icke ansett sig kunna avgiva en förklaring jämlikt artikel 36 moment 2 i Internationella domstolens stadga om domstolens obligatoriska behörighet i rättstvister, likväl gentemot en viss annan stat — alltså Sverige — ansett sig kunna godtaga en sådan förpliktelse. Förutom att med den nu ifrågavarande konventionen tryggats en reglering i fredliga former av de meningsskiljaktigheter, vilka eventuellt kan uppstå mellan Sverige och Grekland, har därför måhända ävenledes valts ett tillvägagångssätt på det internationella skiljedomsförfarandets område, som kan komma att få betydelse jämväl i förhållandet mellan andra stater.

Under åberopande av det sålunda anförda får jag föreslå, att den här bifogade skiljedomskonventionen mellan Sverige och Grekland måtte föreläggas riksdagen och hemställer alltså

att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå ratifikation av konventionen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Dag Malm.

Översättning.

**Convention de règlement judiciaire
entre le Royaume de Suède et le
Royaume de Grèce**

Sa Majesté le Roi de Suède et Sa
Majesté le Roi des Hellènes,

désireux, dans un esprit conforme aux rapports amicaux qui existent entre les deux Pays, d'assurer le règlement pacifique des différends juridiques qui pourraient s'élever entre eux,

également désireux de se servir à cet effet des possibilités offertes par le Statut de la Cour Internationale de Justice,

ont décidé de conclure une Convention de règlement judiciaire et ont nommé pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Suède,

Son Excellence Monsieur le Comte
F. C. L. Stackelberg, Ambassadeur
Extraordinaire et Plénipotentiaire,

Sa Majesté le Roi des Hellènes,

Son Excellence Monsieur C. Tsatsos,
Député d'Athènes, Ministre p. i.
des Affaires Etrangères,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes.

Article 1er.

Les différends d'ordre juridique ayant pour objet:

- a. l'interprétation d'un traité;
- b. tout point de droit international;
- c. la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la violation d'un engagement international;

qui pourraient naître entre les deux Pays, et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique, seront soumis à la Cour Internatio-

**Skiljedomskonvention mellan Ko-
nungariket Sverige och Konunga-
riket Grekland**

Hans Majestät Konungen av Sverige och Hans Majestät Konungen av Grekland

vilka, i den anda av vänskaplighet som präglar förbindelserna mellan de båda länderna, önska säkerställa en fredlig lösning av mellan desamma uppkommande meningsskiljaktigheter och tvister av rättslig natur,

och vilka önska begagna sig av de möjligheter härutinnan som föreligga jämlikt stadgan för den Internationella domstolen,

hava beslutat att avsluta en konvention om rättsligt avgörande och hava för detta ändamål till sina befullmäktigade ombud utsett

Hans Majestät Konungen av Sverige:

Sin Ambassadör i Athén greve F. C. L. Stackelberg,

Hans Majestät Konungen av Grekland:

deputeranden för Athén, tillförordnade utrikesministern herr C. Tsatsos,

vilka, efter att hava delgivit varandra sina fullmakter, som befunnits i god och behörig form, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

Rättstvister avseende:

- a) tolkningen av ett fördrag;
- b) varje internationellträttsligt spörsmål;
- c) förefintligheten av någon omständighet, som, därest den konstaterades, skulle innebära åsidosättandet av en internationell förpliktelse; vilka skulle kunna uppkomma mellan de båda länderna och vilka ej kunnat avgöras på diplomatisk väg,

nale de Justice en vertu de l'article 36, paragraphes 2—6, de son Statut.

Article 2.

Dans chaque affaire, les Hautes Parties Contractantes rédigeront avant de s'adresser à la Cour Internationale de Justice un compromis déterminant l'objet du litige et la procédure à suivre.

Article 3.

Faute de conclusion d'un compromis dans un délai de trois mois à partir d'une invitation à cet effet adressée par l'une des Hautes Parties Contractantes à l'autre, la Cour Internationale de Justice sera saisie par requête de l'une ou l'autre Partie.

Article 4.

La présente Convention sera ratifiée. L'échange des instruments de ratification aura lieu à Stockholm. La Convention entrera en vigueur dès l'échange des instruments de ratification.

Article 5.

La Convention aura une durée de cinq ans et restera en vigueur après ce terme, tant que l'une des Hautes Parties Contractantes n'aura pas notifié par un préavis de six mois son intention d'en faire cesser les effets.

Fait à Athènes, le 11 décembre 1956.

F. Stackelberg
(L. S.)

C. Tsatsos
(L. S.)

skola underställas den Internationella domstolen i enlighet med artikel 36, momenten 2—6 i dess stadga.

Artikel 2.

För varje särskilt fall skola de Höga Fördragsslutande Parterna, innan de hänvända sig till den Internationella domstolen, uppgöra ett skiljeavtal, som klart anger tvistens föremål och det förfarande som skall användas.

Artikel 3.

Därest skiljeavtal icke ingåtts inom en tid av tre månader, räknat från den tidpunkt då anmodan här- om av endera av de Höga Fördragsslutande Parterna tillställts den andra, må talan anhängiggöras hos Internationella domstolen genom ansökan av endera Partern.

Artikel 4.

Denna konvention skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skola utväxlas i Stockholm. Konventionen träder i kraft i och med utväxlingen av ratifikationsinstrumenten.

Artikel 5.

Konventionen skall förbliva gällande under fem år och skall därefter förbliva i kraft så länge icke någon av de Höga Fördragsslutande Parterna med sex månaders varsel delgivit den andra parten sin avsikt att försätta densamma ur kraft.

Som skedde i Athén den 11 december 1956.

F. Stackelberg
(L. S.)

C. Tsatsos
(L. S.)